

Beleidsnotitie van afvalbeleid naar Grondstoffenbeleid

Zaaknummer 2012 / 18984

Referentienummer 2012 / 18986

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
3.	Omgekeerd inzamelen.....	4
4.	Voorscheiding plastics	5
5.	Oud papier en karton	5
6.	GFT	6
7.	Conclusie	7

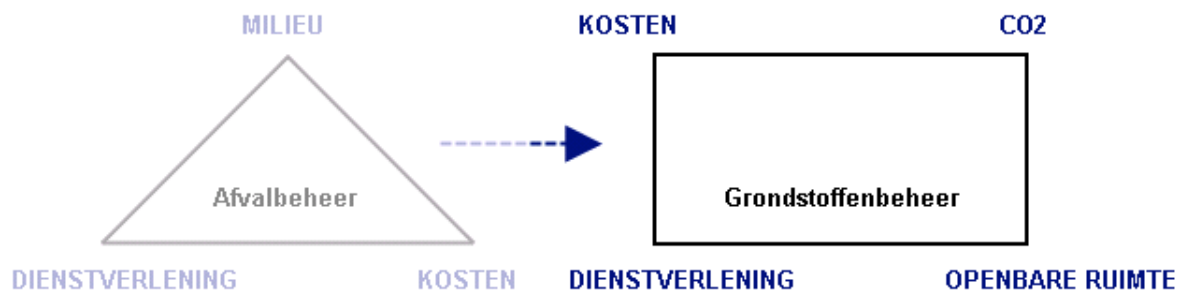
1. Inleiding

In 2000 is door de gemeente Tynaarlo een tariefdifferentiatie (DIFTAR) ingevoerd. Met DIFTAR wordt ervoor gezorgd dat de vervuiler de kosten voor afvalverwerking draagt. Bij het opstellen van het nieuwe beleid in 2000 is een aantal doelen gesteld. In de evaluatie afvalbeleid 2000-2010 "de weg van ons afval", vertellen wij wat we de afgelopen jaren bereikt hebben:

- De vervuiler betaalt;
- De hoeveelheid restafval is niet gegroeid;
- De verschillende soorten afval zijn beter te scheiden;
- De verschillende afvalstromen worden ook beter gescheiden;
- De kosten van afvalverwijdering zijn gedaald;
- De dienstverlening is op peil (zoals met de raad afgesproken).

Op basis van deze resultaten gaan wij verder met de ontwikkeling van ons 'afvalbeheer', om zo op termijn de stap te maken naar 'grondstoffenbeheer'. Waar afvalbeheer nog veel geld kost, wordt op den duur met grondstoffenbeheer tegen een veel lager tarief afval (dan grondstoffen) ingezameld.

De afgelopen jaren is vooral gestuurd op de milieu- en de kostencomponent. In de toekomst zal naast dat de kosten een belangrijke rol blijven spelen, ook gekeken worden naar CO2 uitstoot en de invloed van het grondstoffenbeheer op de openbare ruimte.

Het grondstoffenbeheer zorgt er voor dat er minder kilo's restafval en meer grondstoffen over blijven. DIFTAR is een systeem waarbij betaald wordt voor het ingeleverde restafval, en waarbij grondstoffen aan huis scheiden loont. Een mogelijke optie is dat deze kleine hoeveelheid overgebleven restafval uiteindelijk door de inwoners zelf wordt weg gebracht. De grote stroom grondstoffen die aan huis gescheiden worden, wordt door de gemeente opgehaald.

3. Omgekeerd inzamelen.

In de huidige situatie wordt het afval bij huis ingezameld. Inwoners zetten het afval bij de weg, en de gemeente laat het ophalen. Wanneer wij overgaan van afvalbeleid naar grondstoffenbeleid, is het mogelijk om op termijn (eventueel gedeeltelijk) over te gaan op "omgekeerd inzamelen". Dit wil zeggen dat de grondstoffen bij huis ingezameld worden (plastics, papier, GFT en eventuele overige droge componenten), en een mogelijke optie is dat het restafval (het deel wat uiteindelijk verbrand wordt) door de inwoners naar verzamelcontainers wordt gebracht. Hierbij streven wij er naar om het aantal containers bij huis niet te laten toenemen.

Bij het omgekeerd inzamelen ligt de nadruk op preventie van afval. Door de inwoners zo veel mogelijk de grondstoffen te laten scheiden van het afval, en hiervoor ook geen kosten in rekening te brengen, hebben inwoners invloed op hun kosten. Dit is gericht op een proces waarbij de inwoner zich bewust wordt van de waarde van grondstoffen en de verspilling die gepaard gaat met restafval.

Het omgekeerd inzamelen zorgt voor een fundamentele verandering. Een mogelijke optie is dat het restafval door de inwoners wordt weggebracht (en betaald) en de grondstoffen worden bij huis opgehaald. Hierdoor blijven de vaste kosten nog steeds gedragen door iedereen, en blijft de vervuiler zijn deel betalen. Omdat deze verandering direct door inwoners gemerkt wordt is het belangrijk zorgvuldig om te gaan met de uitvoering daarvan. Door het draagvlak bij de inwoners voor het invoeren, gefaseerd invoeren of gedeeltelijk invoeren van deze manier van inzamelen vroegtijdig te onderzoeken, kan voorkomen worden dat een wijziging in de uitvoering op veel verzet stuit.

4. Voorscheiding plastics

Verpakkingsplastics omvatten ongeveer 20% van het gewicht van het restafval en zelfs 50% van het volume. Het scheiden van plastics kan op twee manieren plaatsvinden. Enerzijds kan er doormiddel van geautomatiseerde nascheiding worden gescheiden. Dit wordt op dit moment door Attero gedaan. Anderzijds kan er gekozen worden voor bronscheiding, waarbij de plastics al bij de bron (burgers) van het restafval gescheiden worden.

Enkele jaren geleden is de keuze gemaakt om voor nascheiding te kiezen, omdat hierbij hoge resultaten voorspeld werden, en dit de service naar de burger toe ten goede zou komen. Nu, enkele jaren later, blijken de resultaten een stuk lager dan verwacht (*resultaat nascheiding plastics is 1,5% in plaats van verwachte 7,0%*). Dit valt vooral toe te schrijven aan het feit dat uiteindelijk maar een klein aantal gemeenten (drie in Drenthe en een aantal in Limburg) heeft gekozen voor nascheiding, hierdoor hebben de bedrijven die deze nascheiding verzorgen veel minder mogelijkheden nascheiding te optimaliseren.

Bij de overstap van nascheiding naar bronscheiding, worden een aantal resultaten geboekt. Door bronscheiding wordt het afval beter gescheiden en gaan de gebruikers bewuster met het afval om. De voorscheiding van plastics zorgt voor milieuwinst en op termijn ook financieel voordeel.

5. Oud papier en karton

De inzameling van oud papier en karton wordt op dit moment door verschillende verenigingen binnen de gemeente gedaan. Dit is voor de verenigingen een grote bron van inkomsten. Er wordt echter niet overal en regelmatig papier ingezameld. Hierdoor blijft er ook een percentage (ongeveer 5%) papier in het restafval zitten. Daarnaast wordt door de verenigingen zelf het papier verkocht aan een recyclebedrijf, waardoor zij door gebrek aan volume en kennis niet altijd een juiste prijs krijgen. Wanneer dit centraal geregeld zou worden, zou er een hogere (meer marktconforme) prijs voor het papier gekregen kunnen worden.

Van de bewoners van de adressen waar door de verenigingen niet ingezameld wordt, komen echter weinig tot geen klachten binnen bij de gemeente. Deze vorm van afvalinzameling is een manier om de burgers zelf een steentje bij te laten dragen aan de inzameling van afval. Daarnaast creëert het bewustwording van het feit dat afval (mits goed gescheiden) op termijn geld kan gaan opleveren, als we er met zijn allen maar op de juiste manier mee om gaan. Op termijn zou de gemeente zelf de regie in handen kunnen nemen voor wat betreft de inzameling. Hierdoor zou efficiënter ingezameld kunnen worden, en zou het percentage wat in het restafval blijft zitten verkleind kunnen worden.

6. GFT

Het GFT-afval wordt in een aparte container aan huis ingezameld (bronscheiding). GFT is evenals plastic en oud papier een grondstof. GFT kan na inzameling vergist worden, waarna de vrijgekomen energie weer gebruikt wordt. Op dit moment wordt het GFT-afval al gescheiden ingezameld. Door maatregelen voor wat betreft de tarieven door te voeren kan invloed op het scheidingsgedrag uitgeoefend worden, waardoor er op termijn nog betere resultaten behaald kunnen worden.

Het wijzigen van de tarifiering in combinatie met het algehele proces van bewustwording bij de inwoners zorgt op termijn voor nog betere scheidingsresultaten. Hierdoor komt er minder GFT-afval in de verbrandingsovens terecht en kan er dus meer gebruikt worden om energie op te wekken of in een compostering sinrichting gecomposteerd worden tot bruikbare compost.

7. Conclusie

Het contract met de huidige afvalinzamelaar loopt binnen een jaar af dus moeten we de inzameling van het afval opnieuw aanbesteden of op een andere manier de inzameling organiseren.

Het principe van DIFTAR heeft in de gemeente een zeer positieve invloed gehad de afgelopen jaren. We hebben ervoor gezorgd dat de inwoners bewuster met het afval omgaan, en dat “de vervuiler betaalt”.

Omgekeerd inzamelen

Bij de transitie van afvalbeleid naar grondstoffenbeleid wordt op termijn omgekeerd ingezameld. Grondstoffen worden bij huis gescheiden en door de gemeente ingezameld. Een mogelijke optie is dat het restafval door de inwoners naar verzamelcontainers op de hoek van de straat wordt gebracht, en hiervoor wordt ook door de vervuiler zelf betaald. Wij streven er naar om hierbij het aantal containers bij huis, niet te laten toenemen. Door de inwoners vroegtijdig te laten participeren in de transitie van afval naar grondstoffen kan worden onderzocht voor welk systeem het meeste draagvlak bestaat bij de inwoners. Dit kan een gedeeltelijke, een gefaseerde of een volledige invoering van het omgekeerd inzamelen zijn.

Voorscheiden plastics

Waar we de afgelopen jaren begonnen zijn met ingestoken hebben op nascheiding van plastics, blijken de resultaten tegen te vallen. Ook hier is dit voor een groot deel te wijten aan het feit dat er maar een klein aantal gemeenten heeft gekozen voor nascheiding, waardoor de partijen die de scheiding verzorgen, door gebrek aan volume (en dus inkomsten) weinig optimalisatie van het systeem kunnen realiseren.

Om de resultaten te verbeteren kan het plastic aan de bron gescheiden worden. Door het afval bij huis al apart in te zamelen kunnen we betere resultaten op het gebied van CO2 en milieu behalen, en wordt tevens meer bewustheid gecreëerd onder de inwoners. Dit past in de filosofie van het grondstoffenbeleid.

Oud papier en karton

Het feit dat de inwoners (verenigingen e.d.) op dit moment het papier inzamelen, is een groot goed. Mensen zijn zich bewust van de afvalstroom, en zien ook dat er met afval (grondstoffen) geld verdiend kan worden. Gelet op de transitie van afvalbeheer naar grondstoffenbeheer is deze bewustwording / dit besef erg belangrijk. Daarnaast is een vorm waarbij verenigingen door betrokkenheid hun eigen subsidie verdienen, een mooie tussenweg in een tijd waarin voor de verenigingen de ene na de andere inkomstenbron vanuit de overheid verdwijnt. Door op termijn de regie meer zelf in de hand te nemen als gemeente, kan op dit gebied milieuwinst geboekt worden.

GFT

De inzameling van GFT gaat in hoofdlijnen goed. Middels bewustwording bij de inwoners en het wijzigen van het tarief van GFT afval kunnen op dit gebied resultaten geboekt worden, waardoor er uiteindelijk minder GFT in het restafval blijft zitten.

Grondstoffenbeleid

Door in te zetten op grondstoffenbeleid wordt een eerste stap gezet naar minder en beter gescheiden afval. De uitvoering van het grondstoffenbeleid heeft echter gevolgen voor de kostenstructuur, het straatbeeld en de bijdrage van onze inwoners. Het is daarom van groot belang om in een vroegtijdig stadium onze inwoners te betrekken bij deze uitvoering. Op die manier kan draagvlak gecreëerd worden voor de manier waarop we de verschillende grondstoffenstromen in gaan zamelen.

Om een goede en breed gedragen keuze te kunnen maken, is er voldoende tijd nodig. Om deze tijd te creëren, zonder de flexibiliteit van de mogelijkheid voor een nieuw contract of nieuwe manier van inzamelen te verliezen, worden voor de inzameling van 2013 de onderhandelingen opgestart. Deze tijd kan gebruikt worden om de verschillende opties die er bestaan voor de verschillende onderdelen van het grondstoffenbeleid voor te leggen aan de inwoners van de gemeente Tynaarlo.

Door in te zetten op grondstoffenbeleid en de bovenstaande keuzes samen met onze inwoners te maken, kan een grote stap gezet worden naar minder en beter gescheiden afval. Op termijn kan hierdoor tegen een lager tarief het kleine beetje restafval wat dan over blijft nog ingezameld worden.